

Η ΜΑΦΙΑ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Αυτό που ο κάθε κοινός θνητός γνωρίζει για τη σχέση γιατρών και φαρμακευτικών εταιριών είναι ότι οι δεύτερες απασχολούν κάποιους ταλαίπωρους ιατρικούς επισκέπτες για να ενημερώνουν πόρτα-πόρτα τους πρώτους για τα καινούργια και τα πλέον θαυματουργά φάρμακα, και για να τους κάνουν και κάποια δωράκια, τα οποία μπορεί να ξεκινούν από ένα κουτί σοκολατάκια, μέχρι πανάκριβες φωτογραφικές μηχανές, μέχρι ταξίδια σε συνέδρια, σε όλο και πιο εξωτικούς προορισμούς, κλπ. Ίσαμε δω.

Επίσης, με τα χρόνια έχει γίνει εν γένει αποδεκτό, έως και αναγκαίο μιας και το κράτος ολοένα και αποχωρεί από έρευνα και εκπαίδευση, οι φαρμακευτικές εταιρίες να χώνονται πιο βαθιά στην ιατρική και φαρμακευτική έρευνα με δέλεαρ ένα και δυο και τρία πουγκιά γεμάτα χαρτονομίσματα. Το πόσο όμως βαθιά μπορεί να φτάνει αυτή η διείσδυση δεν γίνεται ευκόλως κατανοητό, μιας και όπως αποδεικνύεται, η φαντασία του κοινού θνητού έχει ένα κάποιο όριο στο να συλλαμβάνει το εύρος και το βάθος της διαφθοράς και της διαπλοκής.

Αν αναγνωρίζουμε ότι κάποιοι γιατροί μπορεί και να χρηματίζονται από τις φαρμακευτικές για να συνταγογραφούν συγκεκριμένα φάρμακα και να επιβραβεύονται γιαυτό με βάση συγκεκριμένες ταρίφες, δεν μπορούμε να φανταστούμε ότι το χέρι τους μπορεί και να αλλοιώνει τους ίδιους τους κανόνες και τα πρωτόκολλα της επιστημονικής έρευνας καθώς και τους διαύλους, δηλαδή τα ιατρικά επιστημονικά περιοδικά διαμέσου των οποίων τα εξ αυτής ευρήματα διοχετεύονται στον υπόλοιπο ιατρικό κόσμο.

Ας γίνουμε πιο συγκεκριμένοι.

Όλο και περισσότερα επιστημονικά ιατρικά περιοδικά συντηρούνται χάρις στις διαφημίσεις των φαρμακευτικών εταιριών, οι οποίες όμως συν τω χρόνω δεν αρκούνται μόνο σ' αυτές, αλλά απαιτούν και ευνοϊκά editorials για τα προϊόντα τους, που καταλήγουν να αποτελούνται από ένα μείγμα ιατρικού υλικού και εμπορικών μηνυμάτων. Επίσης, εμφανίζονται πρόθυμες ν' αγοράζουν τεράστιο αριθμό αντιτύπων, εφ' όσον τα άρθρα που δημοσιεύονται περιέχουν αποτελέσματα που τις ευνοούν. Μόνο απ' αυτό, το περιοδικό μπορεί να αντλεί ένα επιπλέον έσοδο των \$100,000. Με τέτοια δέλεαρ, περιοδικά που θέλουν να παραμείνουν αδέσμευτα και αυστηρά επιστημονικά, στο τέλος αναγκάζονται είτε να κλείσουν, είτε να υποκύψουν, με το τελευταίο να είναι το συνηθέστερο. Η όλη ιστορία αποτελεί πλέον μια πολύ επικερδή επιχείρηση, με ετήσια έσοδα που φτάνουν αρκετά εκατομμύρια.

Άπαξ και ένα ιατρικό περιοδικό δεθεί στο άρμα των εκβιασμών των φαρμακευτικών, όλα τα υπόλοιπα είναι δυνατά. Για παράδειγμα, πολλές από τις κλινικές έρευνες που χρηματοδοτούνται από τις εταιρίες με αρνητικά αποτελέσματα δεν βλέπουν ποτέ το φως της δημοσιότητας. Είτε γιατί δεν τις δημοσιεύουν οι ίδιες οι εταιρίες, είτε διότι αρνούνται να τις δημοσιεύσουν οι εκδότες των περιοδικών που λαδώνονται από αυτές, είτε διότι οι υποτίθεται ανεξάρτητοι ειδικοί που κρίνουν αν μια έρευνα πληροί ή όχι τους όρους για να δημοσιευτεί, βρίσκονται κι αυτοί στη μισθοδοσία των εταιριών. Αλλά ακόμα και στις περιπτώσεις που οι έρευνες χρηματοδοτούνται από δημόσιους φορείς, όπως το Εθνικό Ινστιτούτο Υγείας των ΗΠΑ, οι κριτές βρίσκονται κι αυτοί μπλεγμένοι στα ίδια δίχτυα με τους προηγούμενους. Αντιθέτως είναι πολύ πρόθυμοι να προωθήσουν έρευνες που έχουν μόνο καλά λόγια να πούνε για τα προϊόντα αυτών που τους χρηματοδοτούν.

Ανάλογα ερωτήματα ανακύπτουν και ως προς την αντικειμενικότητα των συμπερασμάτων των κλινικών ερευνών, όπου έχει διαπιστωθεί μεγάλη συσχέτιση ανάμεσα σ' αυτά και στο ποιος είναι ο

χρηματοδότης. Χωρίς αμφιβολία, το φάρμακο της εταιρίας που χρηματοδοτεί βρίσκεται να είναι πάντα το καλύτερο.

Τα πράγματα όμως πάνε ακόμα παραπέρα.

Με λίγη φαντασία και δημιουργική λαθροχειρία, ένα κακό συμπέρασμα μπορεί να παρουσιαστεί σαν καλό και να πάρει το δρόμο για έγκριση, με όλες τις μελλοντικές συνέπειες για τους ασθενείς που θα το χρησιμοποιήσουν. Επίσης, μια έρευνα με ευνοϊκά συμπεράσματα για ένα δεδομένο φάρμακο μπορεί, με μικρές παραλλαγές, να δημοσιευτεί πολλές φορές σε διαφορετικά περιοδικά, επιτείνοντας έτσι την “καλοσύνη” του αποτελέσματος.

Η πιο δημιουργική όμως κίνηση των μεγάλων φαρμακευτικών εταιριών είναι να γράφουν οι ίδιες τα προς δημοσίευση άρθρα που προκύπτουν από τις έρευνες και τις κλινικές δοκιμές που χρηματοδοτούν, αντί να περιμένουν και να αγωνιούν για το τι θα γράψει ο πας εις ερευνητής, και να τρέχουν εκ των υστέρων να ανασκευάζουν. Έτσι, προσλαμβάνουν ειδικό τεχνικό προσωπικό από γραφιάδες για να συντάσσουν το επιστημονικό άρθρο σύμφωνα με τις προδιαγραφές της εταιρίας, το οποίο κατόπιν προωθούν σε φιλικά διακείμενους γιατρούς ερευνητές του κλάδου να το προσυπογράψουν φαρδιά-πλατιά με το όνομα και την υπογραφή τους, όχι φυσικά με το αζημίωτο. Κάθε άρθρο κοστίζει στην εταιρία γύρω στα \$13,000 με \$18,000, εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος πηγαίνει στον γραφιά, ενώ περισσεύουν και \$1,000 για τον υπογράφοντα γιατρό.

Παρομοίως, μια εταιρία που σέβεται τον εαυτό της πλησιάζει διακεκριμένα ονόματα του κλάδου, τα οποία μέσα από ομιλίες σε συνέδρια, άρθρα στις εφημερίδες και σε επιστημονικά περιοδικά γίνονται οι καλύτεροι πωλητές και “γκρίζοι” διαφημιστές. Για να μην αναφερθούμε και στο δήθεν εκπαιδευτικό έργο που επιτελούν, με το να στήνουν εκπαιδευτικά σεμινάρια για φοιτητές, με δικό τους περιεχόμενο και πρόγραμμα σπουδών, εκμαυλίζοντάς τους ήδη από νωρίς με δώρα, ταξίδια και ωραίες “εκπαιδευτικές” διακοπές.

Έχει υπολογιστεί ότι ολόκληρη η φαρμακευτική βιομηχανία των ΗΠΑ “επενδύει” γύρω στα \$18.5 δις ετησίως για να προωθεί τα προϊόντα της στους πάσης φύσεως γιατρούς, χοντρικά περί τα \$30,000 για τον καθένα. Κι ύστερα απορεί κανείς γιατί τα φάρμακα είναι τόσο ακριβά, και γιατί ακριβαίνουν ακόμα πιο πολύ από χρονιά σε χρονιά.

Θα αδικούσαμε όμως, τον κλάδο, αν δεν αναφερόμασταν στις προσπάθειες που καταβάλλονται από ρυθμιστικούς φορείς, όπως οι επαγγελματικές ενώσεις, το FDA, ο αντίστοιχος ΕΟΦ και το ΝΗΙ, το Εθνικό Ινστιτούτο Υγείας, για τον περιορισμό των φαινομένων που περιγράψαμε. Πράγματι, απαιτείται πλέον από τους ερευνητές να αναγράφουν σε κάθε δημοσίευση τις πηγές χρηματοδότησης των ερευνών τους, εφ’ όσον το ποσό ξεπερνάει κάποιο όριο. Αυτό, όμως στα χαρτιά. Το ελεγκτικό σύστημα είναι κι αυτό διαβρωμένο. Δεν είναι μόνο τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα που παραβιάζουν τους κανόνες, αλλά και οι ίδιες οι ρυθμιστικές αρχές, όπως πολλές φορές έχει αποδειχτεί.

Φαίνεται, λοιπόν, ότι από μόνη της η διαφάνεια δεν αρκεί. Όσο εύκολα την διακηρύσσεις τόσο εύκολα την παρακάμπεις. Ούτε και η θέσπιση ρυθμιστικών αρχών. Όσο εύκολα διαβρώνεται ο ελεγχόμενος, άλλο τόσο διαβρώνεται και ο ελεγκτής.

Πηγή/φωτό: Tnxs από Cynical